

Kompetencie zamestnancov Centier pre deti a rodiny potrebné pre naplnenie profesijných štandardov

Zamestnanec CPDaR a ZNB :

- a) pozná víziu a stratégiu zariadenia,
- b) vykonáva prácu zodpovedajúcu vzdelaniu a zaradeniu na požadovanej úrovni,
- c) pozná platnú legislatívu, interné normy a usmernenia vydané zriaďovateľom a normy vydané n.o.
- d) zúčastňuje sa supervízie,
- e) zúčastňuje sa potrebného interného a externého vzdelávania a metodických stretnutí,
- f) pravidelne komunikuje s vedením a ostatnými zamestnancami v n.o.,
- g) navrhuje a realizuje zlepšenia práce v n.o.,
- h) vytvára alebo spolupracuje pri vytváraní strategických programov a rozvojových plánov n.o. ,
- i) aktívne spolupracuje s vedením, odborným a výchovným tímom CPDaR, rodičmi, príbuznými alebo osobami, ktoré sa osobne starajú o dieťa a inými subjektmi participujúcimi na zabezpečení najlepšieho záujmu dieťaťa,
- j) zúčastňuje sa porád a aktivít v n.o. aj mimo neho,
- k) aktívne prezentuje svoju prácu v n.o. a mimo neho,
- l) na základe hodnotenia vedúcim zamestnancom má vypracovaný plán vzdelávania, ktorý mu zabezpečuje odborný rast, výmenu skúseností a možnosť ďalšieho vzdelávania s cieľom efektívneho naplnenia a zvyšovania kvality štandardov.

Štandardy starostlivosti o dieťa a mladého dospelého

Základnou zásadou v starostlivosti je **dodržovanie práv detí a rovnaká príležitosť pre všetky deti** vo všetkých porovnateľných samostatne usporiadaných skupinách, skupinách a v profesionálnych náhradných rodinách v súlade so zákonom 305/2005. Starostlivosť o deti v zariadeniach rešpektuje Európske štandardy kvality pre pomoc deťom žijúcim mimo vlastnej rodiny a vychádza z nasledujúcich štandardov:

Štandard č.1 :Umiestnenie dieťaťa do CDR rešpektuje jeho najlepší záujem

- Aktívne sa informuje o dôležitých skutočnostiach týkajúcich sa dieťaťa a jeho rodiny ešte pred jeho prijatím
- Konzultuje s orgánom SPODaSK relevantné skutočnosti aktuálnej situácie dieťaťa a dôvody jeho umiestnenia do CDR
- Má záujem zoznámiť sa s dieťaťom ešte pred umiestnením
- Vytvára podmienky pre spoluprácu pred umiestnením dieťaťa do CDR
- Vytvára podmienky na efektívnu prácu s rodinou

Štandard č.2 : Adaptácia dieťaťa na prostredie je citlivá a rešpektujúca jeho aktuálnu situáciu – je zabezpečený citlivý proces prijatia dieťaťa do zariadenia a pomoc pri spracovaní životnej straty aj s pomocou rodičov a blízkych osôb

- Pozná procesy životnej straty a s nimi súvisiace prežívanie a správanie dieťaťa
- Citlivo pristupuje k dieťaťu pri umiestnení a rešpektuje jeho aktuálnu situáciu
- Vytvára dieťaťu podmienky pre bezpečnú adaptáciu v novom prostredí

- Pomáha dieťaťu pri spracovaní aktuálnej situácie
- Zoznamuje dieťa s prostredím, pravidlami zariadenia primerane veku a situácii
- Informuje kolegov- členov výchovného, resp. odborného tímu o pozitívnych i negatívnych aspektoch adaptácie dieťaťa na nové prostredie
- V prípade záujmu a potreby dieťaťa podporuje a pomáha pri udržiavaní kontaktov s biologickou rodinou dieťaťa

Štandard č. 3 : Dieťaťu je poskytnuté stabilné a bezpečné prostredie v samostatne usporiadanej skupine, v skupine alebo profesionálnej náhradnej rodine, má zabezpečený dostatok súkromia a je podporované vo svojej identite

- Zabezpečuje stabilné a bezpečné prostredie pre dieťa a preventívne pôsobí pri eliminácii rizík ohrozenia vývinu a výchovy dieťaťa
- Pozná a aktívne rieši problematiku šikanovania, násilia a sexuálneho zneužívania
- Zaisťuje bezpečnosť detí v bežných, ako aj mimoriadnych situáciách
- Rešpektuje súkromie dieťaťa
- Veku primerane a s ohľadom na mentálne schopnosti dieťaťa umožňuje dieťaťu tráviť čas aj osamote
- Podporuje dieťa vo vyjadrení svojho názoru
- Aktívne zapája dieťa do spolurozhodovania o jeho osobných veciach (skrášľovanie izby, výber oblečenia a pod.)
- Aktívne zapája dieťa do participácie na plánovaní a realizácii aktivít komunity/skupiny
- Rešpektuje identitu dieťaťa (sexuálnu, kultúrnu, jazykovú a náboženskú)

Štandard č. 4 : Dieťaťu je poskytnuté stabilné a bezpečné prostredie v CDR prostredníctvom sprevádzajúceho vychovávateľa/PNR, ktorému je dieťa osobne zverené pre potreby plánovania a tiež prostredníctvom podpory vzťahovej osoby alebo prostredníctvom odborného zamestnanca pri zabezpečovaní odborných činností

- Pozná význam vzťahovej väzby pre zdravý vývin dieťaťa
- Umožňuje a podporuje dieťa vo vytváraní si bližšieho osobného vzťahu s preferovanou vzťahovou osobou dieťaťa
- Je otvorený priblížiť dieťaťu svoje súkromie a životnú históriu
- V prípade naliehavej situácie umožní dieťaťu obrátiť sa na neho aj v mimopracovnom čase
- Pozná dieťa a jeho individuálne potreby a osobne iniciuje prijímanie a realizáciu vhodných výchovných opatrení a odborných opatrení v Individuálnom pláne rozvoja osobnosti dieťaťa a jeho častiach
- K informáciám získaným od dieťaťa pristupuje dôverne a nezneužíva ich

Štandard č. 5 : Dieťa je premiestňované v rámci CDR aj mimo neho len v odôvodnených prípadoch

- Navrhuje premiestnenie dieťaťa len v odôvodnených prípadoch
- Za aktívnej účasti a informovanosti dieťaťa iniciuje a realizuje všetky dostupné opatrenia , ktoré môžu predchádzať príčinám, resp. eliminovať dôvody , ktoré by viedli k premiestneniu dieťaťa do iného zariadenia
- Pripravuje dieťa a ostatných členov skupiny na premiestnenie

- Poskytuje dieťaťu informácie o zariadení ,do ktorého bude premiestnené, vysvetľuje mu možnosti návratu späť do CDR

Štandard č. 6 : Dieťa spolurozhoduje o svojom živote v bežných udalostiach v CDR v závislosti od jeho veku a mentálnych schopností

- Pozná práva dieťaťa a dodržiava ich pri výkone svojej práce
- Informuje dieťa o jeho právach a otázkach dôležitých pre jeho život
- Aktívne zapája dieťa do rozhodovania o svojom živote a bežných udalostiach v detskom domove
- Venuje pozornosť názoru dieťaťa primerane jeho veku a úrovni a potrebám dieťaťa ohľadne podmienok stretávania sa dieťaťa s rodičmi

Štandard č. 7 : Dieťa má počas dočasného pobytu v CDR zabezpečený komplexný fyzický, psychický a sociálny rozvoj jeho osobnosti

- Pozná potreby dieťaťa a pomáha pri ich naplňaní
- Dokáže identifikovať potreby dieťaťa
- Diagnostikuje alebo pomáha pri diagnostikovaní stupňa, úrovne kognitívnych, psychomotorických , seba obslužných a iných schopností dieťaťa
- Vytvára podmienky pre optimálny fyzický, psychický a sociálny vývin dieťaťa a opatrenia na predchádzanie príčin porúch vývinu , redukciu dôsledkov porúch vývinu zaznamenáva a pravidelne vyhodnocuje v Individuálnom pláne rozvoja osobnosti dieťaťa.
- Stavia plán práce s dieťaťom na rozvoji jeho aktuálnych schopností a zručností s realistickými cieľmi
- Udržiava pravidelný kontakt so školskými a voľno časovými zariadeniami, ktoré dieťa navštevuje
- Stará sa o jeho duševné a telesné zdravie
- Vede dieťa k zdravému životnému štýlu
- Využíva opatrenia finančného charakteru na účel usmerňovania sociálneho vývinu – vreckové a vecné dary

Štandard č. 8 : Budúcnosť dieťaťa je systematicky plánovaná - individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa

- Vypracúva alebo spolupracuje na vypracovaní komplexného posúdenia situácie dieťaťa a jeho odporúčaní pre tvorbu IPROD
- Vypracúva alebo spolupracuje na vypracovaní individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa a jeho častí
- Diagnostikuje alebo spolupracuje pri vypracovaní komplexnej diagnostiky dieťaťa
- Vypracúva alebo zohľadňuje vypracované odporúčania z komplexnej diagnostiky
- Plánovanie a vyhodnocovanie výchovnej a sociálnej práce realizuje v úzkej spolupráci odborného a výchovného tímu, s aktívnou účasťou orgánu SPODaSK ,rodičov, resp. osôb zodpovedných za výchovu, prípadne príbuzných , obce a iných zainteresovaných subjektov
- Pri plánovaní vychádza zo záverov prípadovej konferencie a záverov komplexného posúdenia situácie dieťaťa
- Aktívne sa zúčastňuje prípadovej konferencie alebo inej metódy sociálnej práce s rodinou dieťaťa
- Pripravuje dieťa na účasť na prípadovej konferencii
- Spolupracuje pri organizovaní a následnej realizácii prípadovej konferencie
- Pri plánovaní spolupracuje so všetkými zainteresovanými subjektmi

- Plánuje budúcnosť dieťaťa spolu s dieťaťom
- Pripravuje dieťa na náhradnú starostlivosť
- Pripravuje dieťa na starostlivosť v profesionálnej náhradnej rodine
- Pripravuje dieťa na osamostatnenie sa
- Plán pravidelne vyhodnocuje

Štandard č.9: Dieťa má prednostné právo na výchovu v náhradnej starostlivosti

- Pozná formy náhradnej starostlivosti a rešpektuje ich postupnosť s ohľadom na najlepší záujem dieťaťa
- Citlivo pracuje s názorom dieťaťa v procese prípravy na NRS a poskytuje mu všetky potrebné informácie
- V procese interakcií a prechodu dieťaťa do niektorej formy NRS pristupuje k dieťaťu citlivo s cieľom pomôcť mu spracovať aktuálnu situáciu

Štandard č. 10 : Dieťa je umiestnené do CDR čo najbližšie k svojej pôvodnej rodine, ak je to v jeho najlepšom záujme

- Podporuje alebo sprostredkúva kontakt dieťaťa s rodičmi, súrodencami, príbuznými, alebo osobami blízkymi dieťaťu
- Hľadá a navrhuje možnosti umiestnenia dieťaťa tak, aby bolo čo najbližšie k pôvodnému prostrediu

Štandard č. 11: Dieťa dostáva pomoc pri spracovaní životnej histórie a súčasnej situácie rodiny

- Získava informácie alebo vypracúva dieťaťu záznam dokumentujúci podstatné udalosti zo života dieťaťa s cieľom pomôcť dieťaťu spracovať jeho životnú situáciu
- Zabezpečuje alebo pomáha zabezpečiť odbornú pomoc pre dieťa pri spracovaní životnej situácie
- Zabezpečí dieťaťu predmety z rodinného prostredia

Štandard č.12 : : Dieťaťu sú umožňované pravidelné kontakty s rodinou

- Pozná indikátory pre zaradenie/nezaradenie rodiny do procesu sanácie
- Podporuje dieťa v kontaktoch s rodinou
- Vytvára podmienky pre stretávanie sa dieťaťa s rodinou aktívnou spoluprácou s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a obcou

Štandard č. 13 : Dieťa má zachované súrodenecké väzby a je mu umožňovaný kontakt so súrodencami v súlade s jeho individuálnymi potrebami

- Má prehľad o súrodencoch dieťaťa a informácie o súrodencoch poskytuje dieťaťu
- Podporuje dieťa v súrodeneckých väzbách
- Diagnostikuje alebo spolupracuje pri diagnostike súrodeneckých väzieb
- Sanuje a podporuje rozvoj zdravých súrodeneckých väzieb
- Rozdelenie súrodencov navrhuje len v odôvodnených prípadoch

Štandard č. 14: Dieťa je podporované vo vytváraní vzťahu s fyzickými osobami, ku ktorým má blízky vzťah

- Pozná osobu blízku dieťaťu

- Podporuje dieťa v kontaktoch s osobou blízku dieťaťu
- Aktívne zapája osobu blízku dieťaťu do plánovania jeho budúcnosti
- Umožňuje dieťaťu vytvárať si blízke a priateľské vzťahy mimo CDR
- Vytvára podmienky pre nadväzovanie vzťahov dieťaťa (aktívne trávenie času vo voľnočasových a záujmových zariadeniach)
- Vytvára priestor pre čo najväčšiu integráciu dieťaťa do spoločnosti

Štandard č.15: Mladistvý /mladý dospelý je podporovaný pri formovaní svojej budúcnosti smerom k samostatnosti, sebarozvoju, spolaľhnutiu sa na seba a integrovaniu do spoločnosti, je pripravovaný na osamostatnenie v nepretržitom procese s využitím jemu vhodných foriem bývania a rozvojom finančnej gramotnosti

- Spolupracuje s fyzickou osobou, s ktorou má dieťa blízke vzťahy na formovaní budúcnosti dieťaťa
- Do spolurozhodovania zapája dieťa /MD
- Vytvára alebo spolupracuje na vytváraní rozvojových programov pre deti a MD
- Zúčastňuje sa alebo organizuje rozvojové programy pre deti a MD
- Podporuje dieťa/MD v produktívnom trávení voľného času (záujmy, brigády, práce v zariadení)
- Vytvára podmienky a podporuje dieťa/MD v príprave na osamostatnenie sa v priestoroch pre MD
- Aktívne zapája dieťa /MD do spolurozhodovania
- Cielene rozvíja dieťa/MD v získavaní zručností v oblasti finančnej gramotnosti
- Usmerňuje a vytvára podmienky na vyjadrenie názoru dieťaťa/MD k forme vyplatenia finančného príspevku na osamostatnenie sa

Štandard č. 16 : Dieťa/mladý dospelý spolurozhoduje o výbere najlepšej možnej úrovni jeho vzdelania

- Umožňuje dieťaťu/MD vyjadriť svoj názor k jeho ďalšiemu vzdelávaniu a výberu školy
- Usmerňuje a podporuje dieťa /MD v jeho ďalšom vzdelávaní
- Poskytuje dieťaťu/MD poradenstvo v oblasti vzdelávania

Štandard č. 17 : Dieťa/mladý dospelý spolupracuje pri vypracovaní plánu osamostatňovania sa , ktorý je dohodnutý na prípadovej konferencii

- Aktívne zapája dieťa do plánovania jeho budúcnosti
- Vytvára podmienky, pripravuje a podporuje dieťa/MD v účasti na prípadovej konferencii s cieľom plánu osamostatnenia sa

Štandard č. 18 : Mladý dospelý má kontakty s CDR po odchode

- Zaujíma sa a kontaktuje sa s MD aj po odchode z CDR